

ناههقیه کانی گۆران بهرد دینیته قسه

به پڕیز باساکى

له سه رهتای ئەم مانگه داو له سایتی کوردستان نیت نوسینیکی (گۆران محمد) م خویندهوه به ناوی (حکومهتی ههربینه)، ئەگه رچی نه من ئەم گۆران ناوه ئەناسم و نه ئەو من ئەناسیت به لأم هیندهی ناههقی تیدایه به رامبهه حکومتی هه ریم که بهرد دینیته قسه، ئەگه ر ئیوهش بڕوا ناکه ن فەرمو با پیکه وه چاویکی خیرا به نوسینه کهیدا بخشین و ئەو کاته من ئیوه ئەکه م به داوهر بزانن ئیوهش وهک من پیتان وانیه که قسه کانی گۆران هه موی ناههقیه وه له دهرونی رهشی ئەو که سانه وه ده رئه چیت که چاویان به ئەزمونه بی وینه که ی کوردستاندا هه لئا نه ت. سه رهتا ئەم نوسه ره ناو نیشانی نوسینه که ی (حکومه تی ههربینه) یه، دیاره ئەوه ی حکومته که مان بنا سیت ئەزانی وانیه وه به پێچه وانیه بگره زۆر به خشنده یه، جار ی ئەمه با بمینیت له داویدا دیمه وه سه ری. گۆران له جیگه یه کی نوسینه کهیدا ئەلیت (ده زگا کانی حکومت به م دواییه هه لیان کردۆته سه ره ئەو کارمه نده کوردانه ی که زۆرینه یان گه نجن و له ئاژانسه کانی یوئیندا کارده کهن و داویان لیکردون که باج - سه رانه - له سه ر موچه کانیان بده نه حکومت) .... منیش ده لیم کاکى نوسه ر زانیاریه که ت ته واو نیه، جار ی ئەوه ی حکومت داوای کردوه باج نیه به لکو پئی دهوتری (کرئی خزمه تگوزاری) ئەمهش له بری ئەو خزمه تگوزاریه که م وینانه دیت که حکومته که مان پیشکەشی هاو لاتیانی ئەکات له م ده قه رده دا، دیاره تۆی دانیشتوی هه نده ران موده تیکی زۆره نه ها تویته وه بۆ سه ردانی کوردستان ... من پیشنیاری ئەوه ده که م بۆ کاک گۆران که به م نزیکانه سه ردانیکی شاری سلیمانی بکات تا به چاوی خۆی ببینیت ئەم حکومته داماوه چی ناکات بۆ ئەو خه لکه ... وه ره و ببینه چۆن بۆری غاز بۆ ناو مالان راکیشراوه و ئەو زه مه نه به سه ر چوه که بوتله کو نه کانی سالی هه فتا کان پڕ بکری نه وه و به تراکتۆر بۆ گه ره که کان بڕوات وزمه ی فریدانه خواره وه ی هه ناوی هاو لاتیان داته کینی !! وه ره و ببینه چۆن ئاسه واری تۆپه له وایه ری موه لیده بۆ هه تایه نه ماوه و دیمه نی شاره که مان ناشیوینی، وه ره و ببینه چۆن گه ره که هه ژار نیشینه کان ته نکى سه ربانه کانیان ده فروشن چونکه ئیدی ئاو بیست و چوار سه عاته یه و پێو یستیان پینه ماوه . وه ره و ببینه چۆن سه رو مال و ئاسایشی هاو لاتیان پارێزراوه و که س شه وان پێو یستی به داخستنی ده رگا نیه به لکو ئەتوانی به نارامی چا و لیک بنییت و بنویت. وه ره و پیا سه یه که به شه قامه کانی شاردن بکه و بزانه بۆ ده رمان تاسه و چال و چۆلیه که ئەبینی، خو ئەگه ر بییت و بۆ کاریکی خزمه تگوزاریش شه قامه کان هه لکه نه ریت ئەوه هه ر هه مان پوژ چاک ده کریته وه و قیرتاویش ئەکریت. پوژ له داوی پوژ نرخ ی پسوله ی (ئاو، کاره با، ته له فۆن) له دابه زیندایه و گۆتره کاری زه مه نی به سه ر چوو، نازانم باسی چیت له و خزمه تگوزاریانه ت بۆ بکه م که به شه و وو به پوژ پیشکەش به م خه لکه ئەکریت !!!

کاک گۆران پئی سهیره که حکومت قه رزی دوو سال پیشتر ئەسینیت، راسته منیش ئەلیم بریاری وه رگرتنی باجه که سالی 2001 ده رچوه به لأم قه یچیکه خو کوفر نابیت پارهی سالیک زیاده یان لیبسی نریت پاشان قه رز هه ر قه رزه کو ن ئەبیت به لأم نافه وتی، مه سه له که به ته نها قه رزیش نیه به لکو حکومته که مان له ده سته پیشکەریه کی بی وینه دا بوته یه که م حکومت که باج (ببورن خزمه تگوزاری) پیشه کی وه رئه گریت و با دلت خو ش بکه م ئیستا سه رجه م هاو پرێکانت پارهی تا سالی 2003 یان لیسه ندراره .

کاکى نوسه ر له جیگه یه کی تر دا ئەلیت گوايه ئەم زانیاریانه ی له چه ند هاو پرێه کی ده ست که وتوه که ناتوانیت ناویان ببات چونکه له وه ئەترسیت که ئەگه ر ئاشکرا بن له وانیه له بری ئەو پرێزه موچه یه هه موو موچه که یان

لوش بدن، جارێ با پیت بلیم حکومهت پپووستی به تۆ نیه ناوی ئەو خەڵکانی بدهیتنی بە لکو خۆی لیژنەیی تایبەتی داناوه که نهک موچه دەسینیت بە لکو له زیندانیشیان توند ئەکات، کیشەیی ئیوهی دووره ولات ئەوهیه که ناگاتان له هەندئ شت نیه ئەگینا دەتبیست که چۆن تا ئیستا دوو وهجبه خەلک له سلیمانی زیندانی کراوه (بۆ مهسهلهی تۆمهتیش بئێ خەم به ئی ئاساتر نیه) له بەرئوه ئامۆژگارییم بۆ برادرهکانت له هەولیر ئەوهیه به عاقلی دانیشن با به دەردی برادرهانی سلیمانی نهچن.

پاش هەمو ئەمانه کاک گۆران له جیگهیهکی تردا ئەپرسی: (باشه ئەم باجه لهو بهرپرسانهی حکومهت دەسەندریت که سئ جاری موچهی کوفی ئەنان وەرئەگرن؟) ... بهرپزینه لهم پرسیاره کورتهدا دوو ناههقی گهرهیی تیداوه. یهکه میان هیچ کام له بهرپرسه بهرپزەکانی حکومهتی هەریم ئەو موچه زۆره وەرناگرن که تۆ باسی ئەکهیت دەنا ناچار نهئەبون پارهی دهعووت و گهشت و گهراڤانهکانیان بخهنه سهه حسابی نهسریهیی وهزارهتهکان، له لایهکی تریشهوه پرسییوته ئایا باج له بهرپرسهکان وەرئەگیریت، له وهلامدا ئەلیم: بهلئ، به دلنیا یهوه باج لهوانیش وەرئەگیریت. ههچنده تۆش وهکو برادرهیک - که چاوی به ئەزمونه سهه سوهرهیه رهکهی کوردستان هه لئه هاتهات - لهوانه یه بلئێ " بهرپرسهکان هه چ باجیک بدن گرنگ نیه چونکه دواچار به بهخشینی پارچه زهویهک قهره بوی پارهکهیان بۆ ئەکریتهوه" ... خه لکینه ئەگهه به ویردانهوه سههیری ئەم مهسهلهیه بکهین ئەبیین که ئەوان زۆر مهغدورن چونکه کوا به ناشوکری نه بیئت زهوی باش ماوه ئەدی هه موی دابهش نهکرا، پروا بکهن ئەو زهویانهی ئیستا ئەدریته که سوکاری ئەو داماوانه پارهییهکی ئەوتۆ ناکات، کاتیکیش خۆیان دهیانوهی بیکه نه خانو ئەوه هه زۆر به زهحمهت بۆیان ئەکریت، ئەگهه پرواش ناکهن ته ماشای ئەو چاوپیکه وتنه بکهن که پۆژنامهی هاو لاتی له گه ل بهرپز سهه رۆکی شارهوانی سلیمانی ئەنجامی داوه که زۆر به راشکاوانه ئەلیت توانای تهواو کردنی خانوهکهی نیه، ناچار به دهیهها تهن شیش و چیمهنتۆ و پارهی به یارمهتی له حکومهت وەرگرتوه ... دیاره وهزعی ماددی بهرپرسهکانی تریش لهم داماوه چاکتر نیه.

کاکي نوسهه له دوا دیپیدا دهپرسی (ئەگهه یاسا ههیه؟ با بۆ هه موان بیئت ...)، سههیره که سیک گومانی له بونی یاسا هه بیئت لهم دهقهره دا !! ... نازانم کاک گۆران مهسهلهی یاسای بۆ وا به زهحمهت وەرگرتوه؟!، کاکي برا تۆ پیم بلئ چی له دهه کردنی بریاری یاسایی ئاسان تره؟، جارن سهه رۆک صدام ئەیوت: (یاسا چی یه؟ ... یاسا بریتی یه لهو دیپ دوو دیپرهی که خۆمان ئەینوسین)، من پروام وایه یه کیک لهو کاره باشانهی که حکومهتی خۆمان ئەیکات دووباره کردنهوهی ههنگاوه سهه رکهوتوهکانی صدامه، ئەوهتا حکومهتی خۆمان پۆژانه بریار له سهه بریار دهه رئهکات و ئەگهه له بههه ههه هۆیهک جئ بهجئ نهکرا ئەوکاته چی له گۆرپینی ئاساتره؟ ... له سهه رتهای هه موو بریاریکدا نوسراوه (به پئی ئەو دهسه لاتهی پیمان به خشراوه ...)، راسته منیش ئەلیم پهه له مان دهسه لات ئەبهخشیت به لایهنی ته شریعی و ئەوانیش یاسا دائه پزین، به لام چی بکهین وا ئیستا پهه له مانه که مان ئیکسپایهه بوه خۆ ناکرئ دهسته وهستان دانیشین، دهسه لاته که خۆمان به خۆمانی ئەبهخشین و ههه خۆشمان بریاری له سهه دهه رئهکهین و ئیلغاشی ئەکهینهوه، بۆ ئەمهش سویدیکی زۆرله بریارهکانی - نهک تهنها زهمانی صدام به لکو عبدالرحمن عارف و عبدالسلام و عبدالکریم و بگره قوناغی پاشایه تیش - وەرگیراوه ... ئەمهش گشتگیری ئەم حکومهته زیاتر بههجهسته ئەکات. . ههه بۆ نمونه ئەو بریاره یاساییهی باس له سهه ندنی کرئ خزمهتگوزاری یان گۆران واته نی (باج و سهه رانه) ئەکات پشت ئەستوره به بریاری ژماره 20 ی سالی 1940 که حکومهته که مان (به پئی ئەو دهسه لاتهی پئی به خشراوه) هه ندئ گۆرانکاری تیدا کردوه تا له گه ل ئەم بارو دۆخه دا بگونجی، ئەمهش شتیکی ئاساییه مهگهه نه تانبینی چۆن له ولاتیکی وهکو سواریدا

تهانته خودی دهستوریش له بهر خاتری (بشار الاسد) گوڤردرا و نهو برهگهیهی که دهلیت پالیئوراوی سهروکایهتی کۆمار نابیت له 40 سال که متر بیت که مکرایهوه بو 34 سال و ریک پر به بهری بشار دورا ... ئیمهش نهزانی چۆن یاساکانمان ئاوا نهگونجینین، ههچهنده چند ناحهزیک به گالته جاریهوه وتویانه حکومهتی ههریم به یاسایهک باج له ستافی یوئین دهسینیت که له سالی 1940 دا دههچوو، واته نهو کاته نه عیراق کۆماری بوه و نه یو ئینیش ههبووه بهلکه نهو کاته کۆمهلهی گهلان (عصبه الامم) ههبووه. له وهلامدا نهلیم دهستیان خویش بیت وا بریاری 65 ی سهروکی ههریمیشی به دوا دا هات که به پئی یاسا نهگهر باج نهدهن غهراهی 30 هزار دینار نهکرین و له زیندانیش توند نهکرین.

ئینجا با بیمه سهه ناههقیه گهورهکه، که ناوینیشانی باسهکهیه، نهوهی یهک تۆز ئاگاداری باری ناوخوی نهو حکومهته بیت دهزانیته که نهوه (حکومهتی ههرینه) نیه بهلکو به پیچهوانهوه یهکیکه له بهخشندهترین حکومهتهکانی دنیا، ئاستی بهخشندهیی نهو حکومهته به شیوهیهکه که هههچی گروپ و لایهنیک لهه کوردستانه دا خاوهن میلیشیاو چهکه، زۆر به بهخشندهیی مانگانه و بی دواکهوتن ههقی خویمان له و موچهیه وهنهگرن که بویمان دابینکراوه، نهوه تهنیا حیزبه هاوپهیمانهکان ناگریتهوه بهلکو نهوانی تر به نهیارهکانیشهوه نهگریتهوه. نهوه تا گروپیکی وهکو بزوتنهوهی ئیسلامی که دهیان جار تا ئیستا لهگه (ینک) بهشهر هاتوه و سهدهها تۆپ و موشهکیان بهیهکهو ناوهو سی نهوهندهش قسهی سوکیان بهیهکتری ووتوه کهچی (ینک) دهستبهرداری یارمهتی دانیان نابیت به پارهو چهک و تهقهمنی، نهمهش نه پیاههلدانه و نه درۆ ههلبهستن، ههوه له شاشهتی تهلهفزییونهوه به چاوی خویمان دیمان کاتی بهریز (مام جلال) لهگه (خزمانی) عهشیرهتی (تاوهگۆزی) کۆبووهوه زۆر راشکاوانه ووتی: (بهریزینه ئیمه نایشارینهوه که ههردهم یارمهتی بزوتنهوهی ئیسلامیمان داوهو مانگی یهک ملیون دینارمان داونهتی و بهردهوامیش نهیاندینهی، رهنگه پیتان سهیریته که بلیم چهک و تهقهمنیشمان داونهتی !!).

خوینهری بهریز له کۆتاییدا نهلیم ئیوهش پیتان وانیه که بی ویزدانیهکی گهورهیه که حکومهتی ناوبنیین (حکومهتی ههرینه) له کاتییدا نهو پاره له رۆلهکانی میلهتهکهی دهسهنیت و نهیداته چهک و تهقهمنی و نهیداته نهونهیارانهی که دواتر نهینین به خویهوه !!!

تیبینی / داوی لیبوردن له حکومهتهکهی ههولیر نهکه، له بهرهنهوهی خویم دانیشتیوی شاری سلیمانیم زیاتر ئاگاداری کاروباری حکومهتهکهی خویمان هههچنده پییم وایه که نهوهی ههولیریش به ههمان ناراسته کار نهکات بهلام بهلامهوه رهوا نهبو کویرانه بکهومه داکۆکی کردن لییان، هیوادارم که سود له ههوهو کاره باشهکانی حکومهتهکهی سلیمانی وهههگر.

سلیمانی – 2002/8/16